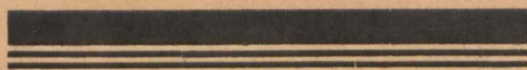

TTG

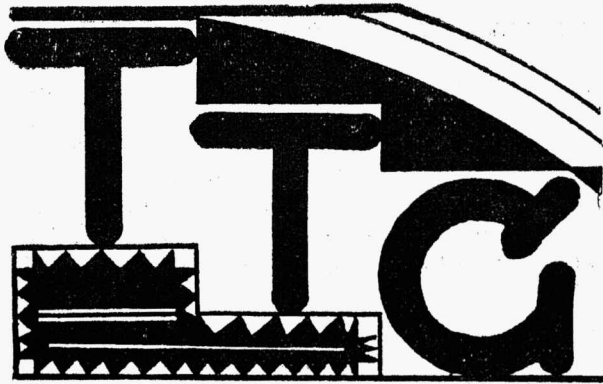

**TARTU TÛTARLASTE-
GÛMNAASIUMI JA
TARTU TÛTARLASTE-
KESKKOOLI AJAKIRI**

Nr. 4

**1. DETS. 1934
VII AASTAKÄIK**

TARTU TÜTARLASTE-
GÜMNAASIUMI JA TARTU
TÜTARLASTEKESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 4.

1. detsember 1934.

VII aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tütarlastegümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abid: A. Raielo ja S. Liiv. Tegev toimetaja: H. Puusepp. Toimetuse liikmed: H. Albert, L. Herman, E. Mõrd, L. Reinberg, A. Repson, E. Tobias. Talituse juhataja: V. Käpa. Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T.T.G.“ ilmub aastas 10 korda, nimelt: 20. sept., 20. okt., 15. nov., 30. nov., 20. detss., 20. jaan., 20. veebr., 20. märtsil, 20. apr. ja 20. mail.

Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbrite tellijaile 25 senti number.

Käesolevaks momendiks.

Läbi on aastapäeva-eelne ja -aegne askeldusrohke ja elevusrikas ajajärk. Nagu tuhiseks ja suriseks veel midagi igaühes kõige mõõdunu ja läbielatu järelkajana. Töö oma täies hoos on jälle käimas.

On imelik see nähtus, et kui on kõrvale kaldunud ajutiselt harilikust elusuunast, tehtud kõrvalhüpe tavalisest teerajast, siis nagu oleks saadud rohkem elujõudu edasitõttamiseks, tekib nagu vaistlik sund tasa teha, järele ajada seda, mis on ajaviitmisega kaotatud.

Aastapäev, kooli 15. aastapäev, tikkus kiskuma meid märgatavalt välja normaalseist rööpaist. Meelemõtted kuidagi nagu ei püsinud iga-päevase kohustusliku töö juures. Peo ettevalmistused näisid olevat nagu eesõigustatud seisukorras otseste õppeülesannetega võrreldes.

Kuid seevastu tasus see ajutine kõrvalekaldumine enda täielikult ära. Ei ole vahest üldse olnud nii korrapäraselt, tüsedalt ja kõrvalekaldumata pidevusega sisustatud aastapäeva-kava, kui oli see sel

aastal. Seejuures oli esmakordne juhtum, kus mõlemate õhtute kavad olid peaaegu iseseisvad. Ettekanded olid mõlemail õhtuil algusest lõpuni täielik nauding. Kõigi küllastajate suust kuuludub aina heakskiitu ja ülistamist. Ka aineliselt ja korralt ei jätnud aastapäeva õhtud kõigi otsimiste peale vaatamata midagi soovida. Ja meil endil oli kõigiti hea olla ja unustada ära paariks päevaks hariliku töö mured ja raskused.

Olgu see meile troostiks ja vaimseks rahulduseks.

Nüüd on töö jälle käimas täie pinge ja täie rõhu all. On ju esimeses semestris raskemad ja vastutusrikkamad nädalad just need, mida veedame praegu. Otsustamise-aeg läheneb. Läheneb kiiremini, kui seda tahaksime. Et meie ei paneks praegu vaekausile oma paremat, seda ei või öelda. Kõik töötavad teadlikult ja kohusetruult. Ja kui vahest leidub erandeid, siis ei suuda need anda väärpilti kogusummalisest tööst. Teine veerand

peab andma paremaid tulemusi kui esimene veerand. Esimene veerand oli hoovõtmise-veerand, teine on tõsise töö veerand.

Ärgu lastagu seepärast end häirida, kui praegu tundub töökoorem ehk raskena. Pingutagem selles teadmises, et ees seisavad puhke-

nädalad — jõulud — eelkäivate jõulupuudega, mil ununeb kõik nähtud vaev ja millal saab puhata nii füüsiliselt kui vaimselt.

Jõudu, töötahet ja sifkust kuni 20. detsembrini, mil algab sedakorda praegusel vaeval ja töö! paus!
R.

Kaks luuletist.

Ma vihkan.

Ma oma puudulikes lauseis ja süsteemita värses tahan visata oma raevu kõigile, kes ei naerata, kes oma juhusliku tusaga rikuvad õhku.

Ma enam vihkan siiski neid, kes ei naerata mulle, sest janunen naeru ja olen egoist. Vihkan puid, põõsaid ja lilli. kui nad ei naerata mulle. Sest avades silmad oli mul õigus naeratustele ja päikesele.

Minu ema loovutas mulle selle pääle õhu ja maakamara. Iga pisar on ülekohtune, igale süngele pilgule igatsen neima, sest minult tahetakse võtta minu õigus, tahetakse kiskuda minu pärandus.

lr.

Metamorfoos.

Oma tusa sõtkusin taignaks: segasin sooja veega, liigutasin kulbiga, sonkisin rusikatega ja panin pärmiks sisse äsjase tunde tuha.

Katsin taigna vaibaga, et paremini paisuks ja et põigelda uudishimust, küsimusist: mis? — ja milleks? — Ise istusin kõrvale, kudusin näole ükskõikse maski ja ootasin, lugesid ajuti Visnapuu „Ene't“ ja hüüdes: „Kõigest olen valla!“

Ja olingi valla oma tusast, kipitavast mõtete haiglusest, sest, kütnud palavaks ahju ja vorminud pätsid, mis hiljem küpse lõhnaga äratasid teistegi isu, leidsin, et küpsis oli hää!
lr.

Pettumus.

Õu oli vaikne. Tuulehoog keerutas liivatolmu. Naksuvailt puuoksilt varises liueldes lehti maapinnale...

Trepi ees kruusasõmerail lebas kilustatud pääga nukuke, elutud silmad liikumatult jälgimas taevas looklevaid pilveribasid, punakollane vahtraleht habisemas võidunud kleidiesisel.

Kolinal lükati majauks lahti, mürt-sahtades pörkus see vastu palkseina, nii et viskajal sinililleline munataldrik peaaegu oleks käest kivipõrandale libisenud.

„Enu — uu!“ hüüdis munavahustaja, vanaldane rõugepalgeline naisterahvas, seisatudes lävepakul. Pilg langes lõhutud nukule. „Tüdrukku sunnik... jälle minema putkanud...“ Kurjustaja punatriibulisele seelikule langes üle taldrikuääre lumivalge kohe vahu-tükk. Kirudes kadus naine lävelt.

Puupinu tagant kuuldus rutulist krabinat. Pruunjas lapsepää piilus kartlikult toalävele, peitis suure paberirulli põlle alla, kadudes varjuna üle õue värava taha.

„Tore, et ema ei näinud,“ juubeldas Enu, traavides karjatänavalt nurmele.

Kui vastik oli talle see nukk, liikumatu, elutu inimtopp. Rõõm tahtis hinge matta, kui nukk oli purunenud, paisatud vastu teravaservalist kivitreppi. Oo, Enu ihkas liikumist, pöörast ruttamist, millal veri tungis punetavana naha alla ja väsimus vallutas aegajalt liikmed. Tormata, tormata üle legendikkude pöörases tempos ihkas Enu.

Nurmeveerul keerutas tuul kollaseid lehti, kaerakõrred torkisid murdudes ta jalataldu, kuid Enu ei hoolinud sellest. Mäele, eemalolevale, kollendavale kiirustas ta, aegsasti lahti rullides oma imelikku paberihulka. Mäel seisatus ta hetkeks ja silmitses ümbrust. Niidud nagu pöetud lambad piirasid hallkollakaid nurmeribasid. Kaugemal punetas nõmmeselg, selle taga tõusis uhke kirju mets ületamatu vallina.

Närvitseva kiirusega kinnitas Enu piha ümber paberi. Tuules rullusid lahti paberist tiivad, krabisedes, kurjannustavalt. Enu vallutas pakitsev rõõmu- ja ootusetuluke.

„Nüüd... lähen... Oo, kui tore... tõusta kaugusesse... Tulla väsinuna, kogenuna tagasi...“ värises ta õnnes. „Krr-rr-rr!“ rebis tuul tiibades, haarates irvitades osa neist oma sülle, ja kihutas vallatult edasi, veeretades abituid paberiribasid üle kõrsvälja.

Enu kees valust ja vihast. Karjuda oleks tahtnud meelegeite ja häbi pärast, sest pettumus urgitses kibedasti südames. Mitu päeva oli ta agaralt töötanud, valmistades tiibu, sõrmetstel nahk terava nõelaotsaga aukliks tärgitud. Ta saavutis?! Tuul kee-

rutas hävitamiskires sellega mäeveerul...

Kuis oli ta unistanud hurmavast lennuretkest! Öösi nägi kord und, et hõljus kergena õhus, kuna teised lapsed seisis all imestuses ja teda üha kadetsedes. Uhkelt oli ta siis naeratanud kiusakale naabri Mikule, kes teda kord rumalaks tühipaljaks tüdrukuplikaks söimanud ja talle liiva visanud. Nüüd — — —!

Raevunult rebis ta paberi eneselt ja viskas eemale. Edevalt hüpeldes nagu irvitavad poisikesed kandusid need tuules kõrrelt kõrrele...

Enu pööras neile selja. Kuidas ärritasid teda need narritavad, kergatslikud, hüplevad paberitükid!

Märkamata suundus ta eemale sametpehmele nõmmeseljale. Kõveratüvelise pihlaka alla laskus ta, peites pää hallikasse kuluheina. Pisarad kipusid vägisi silma. Ei... ta ei nuta! Tõstis pää rohost ja vaatles punetavate täppidena samblasse uppuvaid mahalangenud pihlakamarju. Sõrmed peenendasid pruunja pihlalehe. Meenus, kuis karjane oli lükkunud kollendav-punaseid marju tihedalt üksteise kõrvale lõnga taha ja oli riputanud need talle pärlidena kõhna kaela ümber.

Kui kurvalt sahisid lehed! Sügistunne ärkas Enu pettunud südames. Pää laskus taas koltunud kuluheina, paitava sambla, punetavate marjade ja pruunjate lehtede keskele.

Enu nuttis, õlad rappusid ja tõmblesid kibedushoos. Ta tahtis pisaratega uhta kõike enesest, mis teda piinas, mis terava klaasikilluna saagis hinge kallal, nuttis vallandushoos...

„Kraa-kraa,“ vuhises hakkide-parv üle vaikiva nõmme. R—n.

Lauselisi kurioosumeid.

Kaua keeras eif, kuni ta ise viimaks suri keetruse juurde igavesele unele, eluks ajaks. (Kas mõistja suudab seda mõista?).

Selle mehaanikatöökoja sellil on päris karujõud: kord võttis ta kirikutorni risti selga ja viis selle ehitustellingeid mööda üles Maarja kiriku torni. (Selleks ei jätku karujõust, et kirikutorn risti selga võtta.)

Jutt väikesest printsessist.

Kaugel sügavas metsas, eraldatuna teistest, elas üks vana-vana kuningas. Tal oli imeilus tütar. Kuninganna oli juba ammu surnud. Seepärast elas kuningas täiesti omaette. Väikesel kaunitaril oli üksinda igav ja ta tahtis maailma näha. Kuningas oli nõus teda lubama kodunt ära minna, sest ta tahtis väga üksinda olla ja oma armsamat leinata. Tütreste otsustas sõita sinna maale, kus päike tõuseb, sest ta oli näinud nii tihti päikest kõrgel puudeladvul säramas. Ühel hommikul käskis kuningas rakendada viis lumivalget hobust kullatud tõlla ette. Sinna sisse asus väike printsess ja sõitis laia maailma.

Olles metsast väljunud, jõudis printsess suurele lilleaasale. Kuningatütar palus tõlda peatuda, väljus tõllast ja imetles seda ilu. Ta polnud midagi niisugust varem näinud. Äkki lendas ta juure imelik kirju olend. See oli liblikas. Printsessike oli kokkunud.

Liblikas istus ta tõlla katusele ja küsis: „Kes sa oled?“

„Olen printsess suurest sügavast metsast,“ vastas küsitav kohmetunult.

„Ah sina oledki siis see, kellest mulle päike on jutustanud.“

„Kuidas siis tema mind tunneb?“ küsis printsess imestunult.

„Ta on sind näinud kuuse all istuvat ja teda vaatavat, kui ta sinu kodukohast on möödunud. Ta rääkis, et sa olevat olnud alati väga kurb ja üksinda istunud. Aga kuidas on su nimi?“

„Mul polegi nime.“

„Kuidas nii?“

„Mu ema oli kuulnud kord üht ilusat nime ja ütelnud mu isalegi, aga siis suri mu ema ja isal suurest kurvastusest ununes nimi. Ja nii olen ma nimeta. Aga kuidas on sinu nimi?“

„Minu? Minu nimi on Laitiib. Elan siin ühes teiste liblikatega. Meil

on väga lõbus. Päike peatub siin tihti ja jutustab meile ilusaid lugusid.“

„Aga kuhu sa siis nüüd lähed?“ küsis liblikas.

„Tahaksin päikest külastada, aga ei tunne teed sinna. Kas ehk tead sina mulle teed juhatada?“

„Saadan sind.“

Printsess asub tõlda ja sõidab edasi liblika järel, kes ees lendab. Varsti jõuavad nad ühe suure tamme juure. Siin peatub Laitiib. Ütleb: „Siit mine nüüd otse edasi, kuni jõuad ühe suure mäeni. See asub su teel ees. Sa pead koputama mäe küljele ja ütleva: „Mäekene, ava end, Laitiib palub sind.“ Siis avaneb mägi. Sa jõuad ühte suure koopasse, mis särab kristallidest. Seal on ka palju ilusaid näkineide. Need kutsuvad sind endiga mängima. Kuid sina ära mine. Sest niipea kui sa mängid nendega, pead sinna jäämagi. Kui sa oled koopast välja jõudnud, siis leiad sa enese ühes suures linnas. Seda linna valitseb uhke printsess. Sellest linnast katsu ruttu lahkuda, sest muidu võib juhtuda õnnetus. Kui jõuad linnast välja, siis näed, et kõik ümber ringi on udune. Ja kui sa tükk aega udus oled edasi sõitnud, siis näed eemal mingit sära. See on päikese loss. Päikese juure jõuad siis, kui ta magab. Sa mine lossiaeda ja heida roosipuu alla puhkama. Hommikul ärkad kellukeste helina peale. See teatab, et päike on tõsnud. Sa tõuse üles ja hiili eesriidega kaetud akna juure. See on päikese tuba. Aknal näed sa üht kullatud kastikest. Kui päike toast lahkub, siis ava aken ja mine sisse. Su juure tuleb üks väike tütarlaps. Sa küsi talt tassike piima ja ütle, et oled päikese külaline. Siis viib ta sind ühte ilusasse tuppa ja palub sind seal oodata, kuni päike tagasi tuleb. Varsti tulevad su juure kaks poisikest. Need on päikese po-

jad. Võid mängida nendega. Kui päike tuleb ja küsib, mida soovid, siis sa palu endale kullatud kastike päikese toast. Nüüd mine. Ela hästi!”

Printsess läks. Varsti jõudis ta mäeni. Ta tegi nii, kuidas kästud: koputas mäele. Seal avanes üks koo-bas ja printsess astus sisse. Kui ta oli jõudnud näkineidude juure, kes teda mängima meelitasid, ei teinud ta neist väljagi. Läks neist mööda, nagu poleks neid näinud. Siis jõudis ta linna, mis oli ette määratud. Sealgi ei pannud ta midagi tähele ja sõitis edasi. Korraga nägi ta enda ees udu. See oli paks, polnud midagi näha. Kuid ta käskis hobuseid edasi sõita. Hobused komistasid, aga tõusid jälle ja sõitsid edasi. Miski läikis ees, vilkudes nagu kuld. Nad sõitsid selles sihis, ja natuke maad eemal sõiduteest nägi printsess üht toredat lossi. See oli arvatavasti päikese loss.

Printsess otsis lossiaia üles ja heitis roosipõõsa alla puhkama. Hommikul ärkas ta helide peale. Need olid kellukesed, mis teatasid, et päike on tõusnud. Printsess läks kaetud akna juure ja vaatas lossi. Seal istus ja einestas päike. Tal oli kena kleit seljas ja ta oli ise nii särav kui kõige selgem briljant. Siis lõpetas ta söömise ja väljus toast.

Printsess ronis aknast tuppa. Tema juure tuli väike tütarlaps. See küsis, mis ta tahab ja keda ta ootab. Printsess palus endale tassikese piima. Väike tüdruk läks ja tõi. Printsess jõi piima ära. Siis jutustas ta tütarlapselle, et ta tahab kokku saada päi-

kesega. Tütarlaps käskis printsessi istuda ja oodata, kuni päike tuleb.

Korraga avanes uks ja sisse astus päike. Ta küsis, mis võõral tütarlapsel on südamel. Siis jutustas printsess, et ta tulnud talle külla. Nad vestlesid tükk aega. Lõppeks küsis päike, mida ta endale tahtvad mälestuseks. Printsess soovis kullatud kastikest toast. Päike lahkus natukeseks. Sel ajal tulid tuppa kaks poisikest ja printsess mängis nendega. Nad läksid peagi ära. Päike tuli tagasi ja andis printsessile soovitud kastikese. Printsess võttis kasti, millele oli kirjutatud printsessi nimi.

Kui printsess luges seda nime, avanes uks ja sisse astus üks uhke prints. See lähenes printsessile, tänas teda, ja ütles: „Ma teadsin, et sinu nimi on Mairoos, kuid ei saanud seda enne ütelda. Mind nõidus ära üks kuri printsess seal linnast, kust sa läbi sõitsid. Ta tahtis, et ma teda endale abikaasaks võtaksin. Aga ma ei võtnud ja seepärast muutis ta mind liblikaks. Ma ei oleks üldse pääsnud sellest nõidusest, kui sina mind ei oleks päästaud. — Kas tahad tulla mulle naiseks?“

Printsess häbenes alguses, kuid pärast oli nõus. Päike ütles, et nad elagu hästi ja vaikselt.

Siis algas sõit tagasi. Mõlemad olid ülirõõmsad. Jõudsid õnnelikult koju. Prints ütles vanale kuningale, et ta tahtvat ta tüdart endale kaasaks. Ta andis karbi isale. Isa oli kõige üle rõõmus ja varsti peeti pulmad.

Marta K.-M.
(I kk. klass.)

Kilde pr. Marie Türgi elust ja isikust.

Sündis Pärnumaal Sindi vabriku lähedal ilusal jõekaldal. Isa oli rahvuselt venelane, ema eestlane. Kodus valitses äärmine korranõue. Valjuses kasvatati plikat samuti Pärnus vanaema ja tädi juures, kuhu ta asus elama, käies Pärnu gümnaasiumis. Vanaema oli fanaatik ja kasvas teda usulises

vaimus. Kord pidi vanaemale isegi vanduma jumalakuju ees, et temast iialgi ei saa ususalgajat. Koolis oli kord veel valjem kui kodus ja pr. Türk arwab, et selline kasvatus tekitas ainult eluvõõraid isikuid või jälle äärmustesse kalduvaid, kes vabanedes kooli surve alt ei oska end ohjendada.

Olgugi et koolis oli valjusti keelatud kino ja teatrite külastamine, harastas ta siiski salaja teatris käimist. Salaja asutati õpilastevaheline näitetrupp Vändras, kus töötati innukalt praeguse riigimehe Laretei juhatusel, kes koolipoisina oli äärmiselt huvitatud teatrist. Näitetrupp esines edukalt väljaspool Pärnut, aga koolis ei tohtinud sellest teadagi.

Siiski oli õpetajaskond kuidagi selle avastanud ning teda ähvardati koolist lahkuma sundimisega.

Teater oli aga tol ajal M. Türgile ainult huvitavaks vahepalaks, kuna eriliselt oli kiindunud filoloogiasse. Mõttega filoloogiat õppida ülikoolis, siirduski pärast kooli lõpetamist Tartu. Palgati aga Olli Teetsoff'i lahkumise järele „Vanemuise“ näitejouks, pärast seda kui oli sooritanud komisjoni ees vastava eksami.

Algas palavikuline lavategevuseaeg. Mäletab, kuiskord hasardis kukkunud proovil lavalt orkestriruumi, kust ta ilma vigastusteta lavale tagasi aidatud. Teinekord, äsja grippi põdenud ja poolhaigelt lavale läinud, minestas laval. Publikule teatati etenduse jätkamist veerand tunni pärast, sest kohalekutsutud arst tegeles juba minestanu äratamisega. Publik aga oli samal ajal nõu pidamas ja läkitas saadikuna hallipäise daami lavale teatama, et nad ei luba näitlejal esineda haigena. Parajasti avas haige silmad, kui „saadik“ lavale jõudis. Näitleja-

tarile meeldis väga too daam, kelle nägu olnud hallist pääst hoolimata huvitav ja imenooruslik. „Oleks minagi vanaduses nii ilus ja nooruslik,“ mõelnud ta tahtmatult. Publiku inimlikkus liigutas teda ja ta tundis, nagu oleks tüssanud oma haigusega rahvast. Änti teada, et raha võib kassast tagasi saada, aga keegi ei kasustanud seda võimalust. „See oli liigutav ja suurmeelne,“ lausub pr. Türk heldunult, meenutades seda hetke.

Põnevusrikas oli ta esinemine ka fronditeatris Narvas. Parajasti siis, kui linna hakati pommitama, esines ta sõjaväelaste ees. Äkki märkas ta saalis rahutust, kuid ei taibanud, milles asi seisab. Alles kui ühisel komandol mehed saalist välja tormanud, mõistnud temagi olukorda, kuid kartust ei tundnud. „Vastuvõtlik, täna elav, homme võibolla langev publik löi isesuguse meeoleolu. Tahtsid anda, mida suutsid, et rahustada nende meeli,“ jutustab ta naeratades. „Hirmu ei tundnud, peaaug keerles mõttekübe: „Kui nad isamaad kaitsevad, eks kindlasti hoia siis nad ka mind väikest vaenlase eest.“

Frondielu jättis sügavad jäljed näitlejataril hinge. Pärast frondieliu oli tunda loomingus nagu langust. Paisitis, et esinemine on tühine ja luksus nii enesele kui ka publikule. Frondil oli sel otstarve — inimesi rahustada. Leiab üldse, et töö laval on killustanud teda, on nagu teinud teda pääliskaudseks, ammutades rohkesti tunnete-salvest tagavarasid tüübi loomiseks. „Tahaksin rohkem süveneda endasse, otsida oma tõelist palet,“ selektab suurima tõsidusega. Arvab, et leiaks rahuldust elada üksinda oma perekonnaga eemal inimestest, eelistan siiski enam üksi viibimist enesega kuski nurgakeses. Saabudes frondilt „Vanemuisesse“ olnud näitlejataril kindel tahe nunnaks minna.

Meelsasti viibiks eemal teatrist niikaua, kui olud ei sunni lavale minema. Pole valitud elukutsega rahul; avaldab, et see on teinud teda pääliskaudseks, pole saanud järjekindlalt

süveneda, olles sunnitud tegema tihti kiirtööd. On tundeinimene, kujutab tüüpe iseeneses, on elurõõmus ja tihti rahutu. Tantsib ja spordib heameelega, see ju kutsega seoses. Hingelt on vanamoeline naine, eelistab elu perekonna keskel. „Kunstiüritusist võib naine osa võtta kui asjaarmastaja, kuid andudes kunstile peab ta perekonnast loobuma, sest loov naine on kodule poolik,“ seletab elutargalt.

Unistab teatrist, kus ühine vaim tiivustaks kõiki, eelistab tendentsiga lavatöid, kus oleks näit. domineeriv emaarmastus või generatsioonide-vahe-line võitlus, mia esineb ikka teravalt. Arvab, et sõjaajaga on kogu maailm kainenunud, kuna tema sündides valitsenud romantika. Tunneb, et on palju veel tegemata teatri alal, et temagi pole suutnud anda kõike, mida suudaks pakkuda. Teatrielu on hinge killustanud, on talle paratamatult oma-seks saanud, nii et ainult tüüriksesks, vahest kolmeks kuuks võiks leida rahu praeguses olukorras ja ümbruses, siis võlub jälle teater. Praegu töötab noorte keskel ja leiab selle väga huvitava olevat; arvab, et noori õpetades õpib veel isegi.

Pojaga suurim seltsimees, püüab aru saada kõigest ta olemusest, püüab seda mõista ja endale lähendada. Poksib ja maadleb pojagä, et aidata sel igavust võita, samuti püüab igati arendavas suunas juhatada noort. Armastab ainult üht meest. Flirti ei poolda. Arvab, et naine hakkab alles kristalliseeruma 40. aastates ja teab siis, mida ta elult soovib, kuna varem elab naine puht tundeelu.

Paremaks enda poolt loodud tüübiks peab O. Wilde'i Salome't. Selle osa nõudel pidi energiliselt töötama ka kehakultuuri alal. Saavutaski niisuguse edu, et arvustused tol ajal märkisid: tantsijatar poleks ka seda suutnud paremini teha. Kuid selle suure töö tagajärjel, mille pärast ta ise Salome't armsaks peab, kergenes ta kaalult 6,6 kilo.

On ainult mõned korrad tüüpe kujundades eeskujudega katsestanud, kuid igakord on see „viltu läinud“. Eelistab luua nüüd ainult mina-tüüpe.

Praegu tegeleb pr. M. Türk teatri-mälestiste paberile jäävustamisega.

R—n.

L. Verneuil'i „Saadan“.

Pühapäeval 25. XI 34 pühitses oma 20-aastase lavategevuse juubelit pr. Marie Türk, mispuhul esines L. Verneuil'i „Saadan“ end. Saksa teatri laval. Ainsaks kaasosaliseks oli hr. E. Türk. Peab tunnistama, et Verneuil on oma kahe isiku draamas kolmanda „tegelase“ olemasolu huvitavalt ära kasustanud telefoni abil. Telefon kannab nagu näidendi kogu intriigi. Ikka tekitab ta helisemine tähtsaid ja põnevusrikkaid momente tegelaste hingeelus ja on ühtlasi tihedas seoses kogu sündmustiku arenguga.

Draama käsitleb kahe inimese — Maurice'i ja Germaine'i — abielu ja armatust, mille lõhestajaks on kogu aeg keegi kolmas — härra Lamberthier —

„saadan“, nagu sisistab vihahoos piinatud Germaine. Draamas avalduvad peamiselt mainitud tegelaste siseheitlused ja teineteise kahtlustamised, mida võis jälgida teatava elevusega, sest osalised esinesid tiheda seesmise pingega.

Ikka eelistatakse meie näitlejateperes esinemisel suurt žesti ja avarat paatost. Näib, nagu antaks veel ikka tähtsam osa häälele, rohkem välisele küljele kui seesmisele elamusele. Olin otse rõõmsalt üllatatud, vaadeldes seekord võrdlemisi diskreetselt, reaalselt, kuid ometi tugevasti läbielatult, hingestatult esitatud lavateost. Reaalsusele ligemale tungib elu, eks pea seda sama teed käima kunstki.

Pr. Türk esines eriti hästi valemisistseenides.

Kohane ja hää oli samuti ta läbi-mõeldud „mäng taskurätiga“ meeleheitlikus seisukorras, otsides uut valet teise järele, et rahustada tõtt aimavat meest.

Reaalselt ja olukorrale sobivalt mõjus ka hr. Türgi närvlev koputlemine sõrmeotstega telefonitorule, kaaludes, kas avada abikaasa lauasahtel või mitte. Mõlemad elasid kaasa, kujutasid esitatavat osa kogu oma

olemusega, mis tegigi sest „sõnakujust“ elava ja usutava olendi, ja ja see on kahtlemata suur väärtus. Mõlemad osalised esinesid suure meisterlikkusega ega jätnud midagi soovida. Oma-pärasene dekoratsioon jättis uudse ja päris rahuldava mulje.

Tänutäheks kõige huvitava eest külvati jnubilar üle õnnitluste ja lilledega.

R—n.

Reisimärkmeid Stokholmist.

Püüan oma reisekirjeldisel peatuda enam meeleolumomentidel, elamustel, et vältida igavust ja statistilist kuiva laadi. Üldse — mis vaheldub reisides veel enam kui meeleolu? Iga moment

jakaile toitu, käid läbi kõik käidavad laevaruumid, lõbustad kuidagiviisi — ja algabki lõputu ühetoonilisuse-tunne. Märksa huvitavam on aga küll sõita öösi. Mäletan, kui sõitsin Helsingist

Vaade Stokholmile skäärde poolt.

pakub midagi uut, iga hetk on uuesti värske. Reisimine rikastab inimest seesmiselt ja toob kogu ta olemusse teist ilmet. Kõik need andumusega tähelepandud vaated sulavad lõppeks üheks terviklikuks kauniks pildiks, mis ei unune iialgi. Mõtted reisielamuste aitavad tuua tavalisse argipäevagi heledaid värve.

Igavam ja ühetoonilisem — vähemalt küll minule — tundub laevaga sõit. Alul paar tundi naudid mahajääva ranna uduseid siniviirge, vahid vett, uurid laineid nende lõpmatu kujudes, pisut nagu häämas-tud ja saad hurmatud lageda vee avarusest ning võimsusest, siis pillud ka-

välja öösi. See oli juba kaunim, toredam. Majakatuli sähvatas veel kaugele, haaras mingi müstilisus, ümber helkles tumedaid värve.

Huvitav, millise mulje jätavad üksikud linnad, kui neile laevaga läheneda. Tallinnast jäi mulle kõige ilmetum mulje. Hulk suitsevaid korstnaid, kuidagi halvana näiv sadam. Helsingist aga jäi hoopis parem üldpilt. Juba väikesed graniitsaarekesed, mille lähedusest läbi tuleb sõita, kena sadam, korrapärane euroopalik linn mõjub hoopis suursugusemalt. Hoopiski suurepärasem vaade avaneb eemalt Stokholmile. Asjatult ei nimetata seda linna põhjamaa Veneetsiaks. Ta asend

sügava lahe sopis skääridel Läänemere rannikul on kaunis. Haarab täielik puhas ilu, mis hoovab sellest linnast. Siin ununeb, et linn võib olla kärarikas, tüütav, et ainult maal ja looduses selle puhtal kujul esinemises võib peituda ilu, millest võib harduda ja mida nähes võib lahastada hinge. Sinna linna on nagu igaveseks kivinenud põhjamaa kaunis, sirgjooneliselt ilu taotlev, kindel, vankumata vaim. Leian, et peab olema suuresti tuim või jälle küllastunud kõigest ilusast, kui ei ülistaks Stokholmi. Oli haaravaid looduspilte Soome maastikul, oli võrratult ilus Helsingi surnuaial, kuid midagi ei ületa seda tunnet, mis siseneb Stokholmi vaadates. Inimene tundub sellistel momentidel armetult tühisena ja väikesena, harilik kitsas väikekodanlik elu näib selle suurejoonelisuse kõrval vaid tillukese liikumatu punktina, mida esile tuua oleks väiklane ja tarbetu.

Stokholm on veega ümbritsetud. Vesi jaotab ta osadeks, tükeldab kohati üksikuteks laikudeks. Pääle Läänemere ranniku piirab teisalt teda Määlari järv. Et pääseda ühest linnaosast teise, peab sageli kasustama au-

rikut. Need keskmise suurusega sõidukid on selliseks liiklemiseks küllaltki kiired, neis on tavaliselt alati palju sõitjaid. Märkasin, et teatavat teed sõidavad sageli samad inimesed, tähendab ametiskäijad vist. Nii et kasustatakse veeteed tavalise trammisõidu asemel. Kuid märkasin ka ookeaniaurikut, mis pääsis sõitma üsna keset linna. Sellist luksust võimaldab lahe sügavus. Üldiselt on Stokholmis liiklemine suurlinnalikult elav, kiire, voolav. Nagu juba märgitsesin, on see jaotatud tänavasõidukite ja veesõidukite vahel.

Kuid mitte üksi vesi ei tee Stokholmist imesteldavat linna, vaid ka haruldaset stiilikad korrapärased ehitised tõstavad kogumuljet.

Enne aga, kui lähen linna omapärasuste ja üksikasjade juurde, peatun pisut elanikel. Rootslased on haruldaset saledad ja pikad. Nende lihtsus ja soliidus mõjub šikilt. Vähe-malt ma ei märganud sääli ühtki siid-tänavriietust. Kantakse palju ruudulist riiet, mis hästi sobib nende kujule. Eestis aga oli suvel tänavail märgata külluses siidi.

(Järgneb.) H. P.

T.T.G. ja T.T.K. 15. aastapäev.

Aastapäeva aktus.

17. nov. s. a. seisatus hetkeks me koolipere töö, et üheskoos tagasi vaadata 15. aasta töö tulemusile ja siis taas tormata edasi värskel jõul 16. aastasse. Kell 11 korraldati kooli saalis pidulik aktus, millest võtsid osa õpetajad ja õpilased. Rohkesti viibis aktusel kooli vilistlasi ja lastevanemaid. Aukülastistena aktusel olid peale teiste linnapea A. Tõnisson, koolinõunik J. Lang ja dir. V. Neggo.

Aktus algas ühise koraaliga ja vaimuliku kõnega õp. A. Vöhrman'ilt. Järgnes avamäng T. P. G. orkestrilt. Avakõne pidas dir. J. Roos, rõhutades, et harldus on suur väärtus ja tugi eesti rahvale. Õpetajad ja õpilased ehitavad siin koos sümbolsest haridus-

templit, millel on valminud käesoleva juubeliga viieteistkümnnes kord ja millele püstitatakse täna kuuteistkümnenda korra nurgakivi. Kõne lõpetas koolijuhataja lootusega, et see töö vaimuhoone ehitamisel oleks ka tulevikus viljakas ja hoogne.

Kõne lõppedes kõlas õpilaskoorilt õpet. P. Konsap'i juhatusel A. Lätte võimas laul „Ärka üles, isamaa!“ Peokõne pidas õpet. J. Konks, kõneldes maailmavaatelisest murrangust noorsoos. Kõne oli väga huvitav ja vaatles aktuaalseid huvialasid noorsoos; ka leidis vaatlemist ligemalt noorsugu üksikuis arenemisstaadiumes. Järgnes jälle laulukoori ettekanne — E. Võrgu „Ma lillesideme võtaks“.

Lühikese ülevaate kooli arengust ja aruande möödunud aasta tegevusest andis dir. J. Roos, mälestades ühtlasi surma läbi lahkunud õpetajaid, õpilasi ja vilistlasi. Järgnesid tervitused linna-pealt A. Tõnisson'ilt, dir. V. Neggo'lt, Lastevan.-kom. juhatajalt pr. S. Paldrock'ilt, Vilistiaskogu juhatajalt P. Välba'lt, Õpilaspere vanemalt H. Puusepalt. Vil.-kogu poolt annetati koo-

lile külaliste-raamat. Ühtlasi kanti ette kirjalikud tervitused. Lõppsõna ütles dir. J. Roos.

Pärast aktust mindi ühises rongkäigus T. P. G. orkestri saatel vabadussamba „Kalevipoja“ juurde, kus asetati samba jalale poolt pärg ja direktor pidas lühikese sütitava kõne.

R—n.

Muljeid aastapäeva piduõhtuist.

Ägasin meeleheitlikult taskurätikuga üle iauba, jõudes tagasi rongkäigult armsasse koolimajja ja asudes teisel korral mõne abilisega „koledasse“ töösse. (Kujutelge: 240 tooli saali kokku tassida!) — Ägasin juba ette suure hirmuga kõik aknad pärani, et värske õhk voolaks karastama mu koorma all võibolla nõrkevat keha. Meenus õpetus vanast koltunud lehtedega kukeaabisast, et parem karta kui kahetseda. Hoolikalt seda tõde jälgides kandsin toole kokku ainult ühekaupa, kartes vigastada enne nii tähtsat sündmust oma „õrna“ treenimatut keha. Õnneks kogunes minu „liigutavatest hädaldustest“ heldinud kaastundliku hingega inimesi, kelle hoolsal kaasabil peagi kõik toolid said saali.

Rahunenult tippisin kergete foxisammudega tänavale. Korteriuksesse „pugedes“ ootas mind uus õnnetus. Omas „andumuslikus“ töötuhinas olin kella olemasolu üldse unustanud, ja alles nüüd märkasin jahmudes, et osut nihkus 4 poole. Vanaproua, kauasest ootamisest kibestunud, „kallas“ mu üle rohke saksakeelse sõimurahega, millest mu aeglaselt taipav mõistus peaaegu midagi aru ei saanud päale selle, et nüüd pean karistuseks jahtunud toitu sööma.

Lõunastunud, möllasin paar tundi oma välimuse ja siseilma (mis vägisi kippus oma auväarsust unustama) silumise ja ilustamise kallal. Sain isegi veel mahti salakesi toanurgas tantsusamme korrata. (Need kippusid mul ikka segi minema, olgugi et kolm nädalat nendega oli mässatud.)

Kui lõppeks leidsin end pidurüüs koolisaalis, kerkis parajasti eesriie. Hästi kõlasid koorilaulud õpet. T. Jakobson'i nobedal juhatusel. Ülihuvitav oli ka koorkõne hr. K. Adra juhatusel, mis viis minugi keerlevad mõtted hoopis tundlikumasse tõsisesse maailma. Meeleolukalt esitati klaverisoolo V. Karheiding'ilt. Suure rõõmu ja naudinguga võis jälgida väikeste plastika- ja võimlemisettekandeid, milledest kahtlemata virtuoslikemaks osutus V. Liigilt „Vääninimene“. V. Liik näib üldse omavat suurt talenti ja omapärast tõlgitusviisi; ka valitseb ta suurepäraselt oma keha. Hääd ilma koplimentida oli ka „Polka-grotesk“ vil. P. Lindenau ja võimlemine õpet. M. Teier'i juhatusel.

Näidend „Rinaldo Rinaldini“ õpet. J. Püttsepa lavastusel kanti ette päris hästi. Lavastuselt efektne oli mustlaslaager öösi tule ääres, mõjudes huvitavalt oma kirevuse ja omapäraste värvivarjunditega. Kuidagi koomiliselt-iseloomukalt meeldis ka saksa aktsendiga kõnelev kordnik. Soovitav oleks ehk olnud mõnede tekstikohtade kärpimine ja korduvate motiivide eemaldamine ettekande hoogsuse huvides, kuid üldiselt võib näidendiga täiesti rahule jääda.

Pidule oli kogunenud eriti palju lastevanemaid, milline asjaolu muutis meeletu üpris koduseks. On ikka säääl hää olla, kus liigub sinuga sulle nii armas ja omane inimene! Tasapisi nihkusid pillimehed lavale ja muusikahelid sundisid jalad liikvele. Ahjunurgast liikus minugi poole üks aukartust äratav kogu, kuid minule

meenused korraga ühe auväärse isiku sõnad: „Eks aastapäeval lisandu tarvilikke momente su hingeelu määrilusse.“ Leidsin üsna enese läheduses ukse ja kadusin klassiruumi. Istusin pingiservale ja kuulatasin muusika veetlevat rütmi. Kuidas see meelitas! Rahustuseks tühjendasin paar klaasi morssi, kuid seegi ei aidanud hingevalt tasakaalu saavutada. Üsna ettevaatlikult proovisin viimaks inglisvalsi kuninglikke samme (päris ihuüks!) auväärsetl praksuval klassipõrandal. Alles ühe sõbratari 65-aastase isaga

meest polnud silmapiiril, ja tassisin toolid lava taha.

Õhtul aga ootas mind „kuri“ üllatus. Toolidele vist ei meeldinud kulliside tagune elu ja nad olid oma endisesse asukohta tagasi rännanud. Avastanud selle asjaolu, kustutati parajasti tuled ja minu rahutut hinge kiskusid „unustuse randa“ tõsised mõjuvad koorlaulud õpet. hr. P. Konsap'i juhatusel. Järgnes huvitav duett klaveril J. Mälberg'ilt ja A. Vendt'ilt. Meeleolukalt tõlgitsetud klaverisoolo esitas L. Priks. Võimlemine oli huvitav ja

Osalised A. Kitzberg'i näidendist „Püve talus.“ Keskel lavastaja pr. E. Tooms.)

julgesin lõppeks minna kaera-jaani tantsima, uskudes, et see kellesegi minust paha muljet ei jätnud.

Teisel hommikul pärast nonde „kuri-kuulsate“ toolidega jändamist meenus, et noidsamu esemeid on tarvis ka näidendiks. Silmade ette kerkis füüsika-klass 15 nõtkuvaseljatoelise tooliga. „Lendasin“ trepist alla, et katsuma neidki kuidagi toimetada ülemisele korrale. Auväärse alumise korra valitseja poolt aga seletati mulle kategooriliselt, et need toolid on tarvilikud temale „vastavaks“ otstarbeks.

Kurvvalt lahkusin säält ja vaevasin koledasti pääd esemete leiutamiselega, mis asendaksid toole.

Kauase juurdlemise piinarikkaks tulemuseks oli järgmine leiutis: hiilisin alla, kui toda „kurja südamega“

hää õpilasrühmalt õpet. M. Treier'i juhatusel.

Plastika-ettekanded vil. P. Lindenu juhatusel ja vil. V. Ratasepa kaasabil õnnestusid ülihästi ja ei jätnud midagi soovida. Kostüümid olid maitsekad ja esitamise muutis efektseks prožektoril vahelduv valgustus. Lahtematult esinesid ungari tantsus ka õpil. L. Morgen ja H. Freiman. Vilunud osavusega kandis ette soolotantsu „Crescendo“ vil. V. Ratasepp.

Tüsedaks ettekandeks õpet. E. Tooms'i lavastusel osutus näidend „Püve talus“ oma huvitavate talumeeste tüüpide ja hooga mänguga. Parima tüübi esitas häid mänguvõimalusi pakkuva Püve-Peetri osas V^b kl. õpilane H. Kama. Teisedki meestüübid mängisid hästi, kuna üldiselt kippus terviklikku muljet eksitama tegelaste üleliigne kätega

vahklemine ja (eriti naistüüpide juures) tegevuse otsimine. Näis, et igauhe soov, oma osa võimalikult hästi esitada, tahtes trumbata üle teist, viis osalised kohati reaalsuse unustamiseni.

Üldiselt tundus, et kõigis ettekan-
deis iga asjaosaline oma ülesan-

desse võimalikuil tõsiselt oli süve-
nenud ja seega olid ka ettekannete
tagajärjed üllatavalt hääd.

Muidugi järgnes „lõpuks tants“
äärmselt täislükitud saalis, mille ar-
vustamise jätan siiski teiste hooleks.
R—n.

Kirjalikud tervitused T. T. G. ja T. T. K. 15. aastapäevaks.

Tartu Tütarlastegümnaasium, Tartu.

Tervitan õppejõude, õpilasi, lastevane-
maid ja kõiki teisi koosolijaid Gümnaasiumi
ja Keskkooli aastapäeva puhul. Töötagu
õppeasutised veel kaua, kaua noorsoo kas-
vatuse ja rahvuskultuuri edendamise alal!
Selleks palju jõudu ja edu!

Kann,
haridus- ja sotsiaalminister.

Tartu Tütarlastegümnaasium, Tartu.

Südamlik õnnitelu viieteistkümnenda
aastapäeva puhul.

Haridusnõunik Aavik.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi direktor
J. Roos!

Ärgu iialgi kustugu Teie ja Teie kooli
südamese ja töötuline tegevustahel!

Direktor Raam abikaasaga.

Kõrgestiaustatud härra direktor!

Südamlikke tervitusi Teile ja Teie koo-
lile aastapäeva puhul!

Tartus, 17. XI 34. K. Treffner,
H. Treffner'i gümn. direktor.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi ja -kesk-
kooli direktorile.

Väga austatud härra direktor!

Teie juhatusel oleva Gümnaasiumi ja
Keskkooli 15. aastapäeva puhul palun vastu
võtta südamlikumaid tervitusi ja parimaid
soove Tartu Kommertsgümnaasiumilt ja Lin-
na Keskkoolilt.

15 aasta jooksul on Tartu Tütarlaste-
gümnaasium oma tulemus- ja õnnistusrikka
tegevuse läbi võitnud üldise tunnustuse ja
lugupidamise. Tiivustagu senised saavu-
tised Teid ja Teie kooli peret ka edaspidi
nende kõrgete sihtide taotlemisel, milliste
suunas on 15 aastat nii tagajärjerikkalt
teotsetud, ja kroonigu Teie tööd ja püüdeid
alati edu ja kordaminek.

Tartus, 17. novembril 1934. a.
Suurima lugupidamisega
V. Tubin,
direktor.

Tartu Tütarlastegümnaasium.

Soojalt tervitab ja soovib rohket edu.

Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi
Tütarlastegümnaasiumi nimel
Hans Karu.

Tartus, 17. XI 1934.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi Direktorile.

Õhtugümnaasiumi õppenõukogu ja õpi-
laspere läkitavad Tütarlastegümnaasiumile
parimaid tervitusi 15. aastapäevaks.

Suurima lugupidamisega
J. Sütt.

Tartu Tütarlastegümnaasium, Tartu.

Juubilarile soovib õnne

Kõrgem Kunstikool „Pallas“.

Tartu Tütarlastegümnaasium, Tartu.

Südamlik õnnesoov 15 a. edurikka te-
gevuse puhul eesti naise kasvatuseideaali
loomisel ja arendamisel!

Tartu Kõrgem Muusikakool.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi Direktorile.

Palun vastu võtta minu parimad tervi-
tused ja soovid.

Rotenbork, prefekt.

Armast kooli, tema juhatajaid, õpeta-
jaid, õpilasi ja lastevanemaid tervitan süda-
mest kooli 15. aastapäeva puhul. Soovin
kõikidele raugemata edu, töötahet ja õnne.
Tartu, 17. XI 1934 Olga Ramul.

Direktor Roos, Tartu.

15. aastapäeva puhul tervitan vanu
sõpru ja soovin Tartu Tütarlastegümnaa-
siumile ja -keskkoolile hiilgavat tulevikku.
Treamann.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi direktorile,
Tartu.

Aastapäeva puhul õnnitleb
Tartu Kesk kooliõpetajate Ühing.

**T. T. G. ja T. T. K. aastapäeva kulude
ja tulude aruanne.**

Kulud:	Tulud 17. XI Kr. 223,81
Reklaam ja trükikulud . . . Kr. 63,40	" 18. XI " 414,21
Tantsumuusika " 31,00	Tulud einelauast 17. ja 18. XI " 191,16
Koorkõne " 15,00	Kokku Kr. 829,18
Näidendid " 32,50	Ülejääk Kr. 343,42
Võimlemine ja tants . . . " 28,58	
Dekoreerimine " 71,90	
Valgustus ja teenimine . . " 49,70	
Lõbustusmaks " 31,25	
Lilled " 8,30	
Tegelaste eine " 14,42	
Elnelaud " 121,16	
Muud kulud " 18,55	
Kokku Kr. 485,76	

Kui võrrelda 13. ja 14. aastapidudega, siis tulud näitavad järjekindlat tõusu; samuti rahva osavõtt. Eriti suurt poolehoidu on leidnud käesoleval aastal nooremate klasside piduõhtu. Kulud võrreldes eelmiste aastatega on tunduvalt suurenenud, mis on tingitud erinevatest kavadest käesoleval aastal, einelaua suuremast läbiüügist, dekoreerimise kuludest jne.

Kooli elu.

Hõimuaktus 20. X 34.

Viimase tunni ajal kogunesid õpilased saali, et pühitseda hõimupäeva. Aktusel ütles avasõna dir. J. Roos. Külalisena esines kõnega haridusnõunik hr. Joh. Aavik, rõhutas eriti tugevate sidemete loomise tähtsust hõimlastega, ühtlasi soovitas neilt eeskuju võtta meie rahvusvaimu süvendamise suunas. Aktuse meeleolu aitasid süvendada koorilaulud T. T. G. laulukoorilt ja klaverisoolo M. Sarvelt (Va). Episoodi A. Kivi „Seitsmest vennast“ esitas A. Repson (Vb) ja ühe luuletise ungari lüürikast kandis ette L. Reinberg (IVa).

Külalistena viibisid aktusel ungari ajakirjanikud vennaksed Kovacs'id, tuues meile vennasrahvalt soojemaid tervitusi. Huviga võis jälgida valguspilte nende kaunimast linnast Budapestist, mida külalised täiendasid veel huvitava selgitusega, muidugi esperanto keeles, mille sisu sai tõlgi kaudu meile teatavaks. Meeleolu oli kõigil häa.

Lõppsõna meeleolukale aktusele ütles Õpilaspere vanem H. Puusepp.

Karskusaktus 3. XI 34.

Laupäeval, 3. nov., viienda tunni ajal toimus T. T. G. saalis karskusaktus. Avasõna ütles õpil. A. Repson, rõhutades, et igaüks peab ise olema kõigepealt haaratud karskusideest, kandma seda kustumata sädemena eneses ja võitlema oma lähemas ümbruskonnas selle rahvast nõrgestava vaenlasega, et säilitada teguvõimsamat, tervet kodanikkonda ja aidata kaasa üldise heaolu süvendamiseks.

Huvitavalt kõneles külaline hr. Pello teemil: „Karskustöö rahvuslikust tähtsusest“, toonitades, et praegusel kriitilisel ajal suudab iga rahvas oma iseseisvuse ja üldise julgeoleku eest valvel olla ainult siis, kui ta on seesmiselt nõrgestamatu.

Teise tähelepanuväärse kõne esitas õpet. Th. Thomson.

Pärast kõnesid olid kavas veel soololaul „Ma olen unes nutnud“ H. Säga'lt (IVb) ja meeleolukalt esitatud deklamatsioon — H. Visnapuu „Südame sügismaa“ — Amanda Repson'ilt (Vb).